

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍԱԼՍԱՐԱՆ
ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ
Սահմանադրական իրավունքի ամբիոն**

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝	1905/B11 «Ճառայողական իրավունք»
Որակավորման աստիճան՝	բակալավրիատի կրթական ծրագիր
Կազմեց՝	իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր Գ.Գանիելյանը

ԵՊՀ հրատարակչություն

ԵՐԵՎԱՆ 2013

1905/B11. Ծառայողական իրավունք (2 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար, 28 ժամ ինքնուրույն աշխատանք)
7-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց:

I. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1.1. Դասընթացի նպատակը: «Ծառայողական իրավունք» դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հանգամանորեն ծանոթացնել ներկայումս գործնական կիրառման լայն շրջանակներ ունեցող վարչական իրավունքի համակարգում առանցքային դերակատարում ունեցող հանրային ծառայության ինստիտուտի հասկացությանը, սկզբունքներին, տեսակներին, իրավական հիմքերին, կառավարման առանձնահատկություններին ու համակարգին:

Նկատի ունենալով, որ սույն դասընթացը հաջորդում է «Սահմանադրական իրավունք» և «Վարչական իրավունք» դասընթացներին, և ուսանողներն ընդհանուր գծերով պատկերացում ունեն հանրային ծառայության ինստիտուտի մասին, սույն դասընթացում առաջադրվել է նշված հարցադրումները հնարավորինս հանգամանալից ու անհրաժեշտ խորությամբ ներկայացնելու նպատակ:

Հաշվի առնելով նաև հանրային ծառայության ինստիտուտի կիրառական մեծ արժեքը և գործնական էական նշանակությունը, դասընթացի շրջանակներում առավելապես շեշտադրում է արված հանրային ծառայության իրավական հիմքերի կիրառական խնդիրների համակողմանի լուսաբանման վրա:

Դասընթացի շրջանակներում ընդգծվելու են հանրային ծառայության յուրաքանչյուր տեսակի առանձնահատկությունները, դրանց իրականացման ոլորտում ծագող գործնական խնդիրները և լուծման առավել գործունե եղանակները, հանրային ծառայողների կողմից վարչարարության իրականացման գործնական բարդությունները և այլն:

1.2. Կրթական վերջնարդյունքները: Դասընթացը հաջողությամբ ավարտելու և ստուգարքը հանձնելու դեպքում ուսանողն առնվազն, ըստ էության.

ա) համարժեք պատկերացում կկազմի հանրային ծառայության, ծառայողական իրավունքի էության, տարրերի ու եզրույթների մասին,

բ) կիրազեկվի հանրային ծառայության իրավական հիմքերի շրջանակի և դրանց բովանդակության մասին,

գ) ձեռք կբերի հանրային ծառայության համակարգը կազմող տարրերի հնարավորինս համարժեք ընկալման և դրանք համամասնորեն մեկնաբանելու ունակություն,

դ) իրազեկված կլինի հանրային ծառայության բոլոր ոլորտների իրավական կարգավորման առանձնահատկություններին,

ե) կկարողանա գործնականում կիրառել հանրային ծառայության ոլորտին առնչվող իրավունքի նորմերը, մասնավորապես, կկարողանա կազմել ծառայողական իրավունքի նորմեր պարունակող իրավական ակտերի նախագծեր, կազմակերպել և իրականացնել վարչական ու կարգապահական վարույթ և վարչարարություն:

1.3. Ստուգման և գնահատման եղանակները: Գիտելիքների ստուգվում են 2 ընթացիկ ստուգումներով, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր:

1-ին ստուգում. գրավոր աշխատանք (ներառում է թեմաներ 1-4-ը): Հարցատոմսը բովանդակում է 3 խնդիր, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը՝ 3 միավոր:

Միավորների քայլը յուրաքանչյուր խնդրի համար 0,5 է:

2-րդ ստուգում. բանավոր հարցում (ներառում է թեմաներ 5-9-ը): Հարցատոմսը բովանդակում է 3 հարց, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը՝ 3 միավոր:

Միավորների քայլը յուրաքանչյուր խնդրի համար 0,5 է:

II. ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դասընթացի բովանդակությունը

Բաժին առաջին

Պետական իշխանությունը, հանրային կառավարումը և հանրային ծառայությունը

Թեմա 1.

«Ծառայողական իրավունք» դասընթացի առարկան, խնդիրները և համակարգը: ՀՀ հանրային ծառայության հասկացությունը, իրավական հիմքերը և սկզբունքները (3 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. *«Ծառայողական իրավունք» դասընթացի առարկան, համակարգը և խնդիրները: 2. Հանրային ծառայության հասկացությունը: 3. Հանրային ծառայության սկզբունքները: 4. Հանրային ծառայության իրավական հիմքերը:*

Հարցեր 1, 3, 4՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարց 2՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսումնասիրվում են ուսանողի կողմից ինքնուրույն (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 1, 3, 4՝ սեմինար: Ուսանողները բաժանվում են թիմերի և առաջադրված հարցերի առնչությամբ ներկայացնում իրենց պատասխանները:

Թեմա 2.

**Համայնքային ծառայություն
(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)**

1. *Համայնքային ծառայության հասկացությունը: 2. Համայնքային ծառայության խնդիրները և հատուկ սկզբունքները: 3. Համայնքային ծառայողի պաշտոնը, հասկացությունը և տեսակները: 4. Համայնքային ծառայողի իրավական կարգավիճակը: 5. Համայնքային ծառայողների խրախուսումն ու պատասխանատվությունը: 6. Համայնքային ծառայողների սոցիալ-իրավական պաշտպանությունը, 7. Համայնքային ծառայության անցնելը, ծառայությունը դադարեցնելը:*

Հարցեր 1, 2, 3, 7՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 4, 5 և 6՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսումնասիրվում են ուսանողի կողմից ինքնուրույն (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 1, 3, 7՝ սեմինար: Ուսանողները բաժանվում են թիմերի և առաջադրված հարցերի առնչությամբ ներկայացնում իրենց պատասխանները:

Թեմա 3.

Պետական ծառայությունը: Քաղաքացիական ծառայությունը, որպես պետական ծառայության ինքնուրույն տեսակ (3 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. Պետական ծառայության հասկացությունը: 2. Պետական ծառայության տեսակները: 3. Քաղաքացիական ծառայությունը, որպես պետական ծառայության ինքնուրույն տեսակ: 4. Քաղաքացիական ծառայության սկզբունքները: 5. Քաղաքացիական ծառայության իրավական կարգավորման առանձնահատկությունները:

Հարցեր 1, 2, 4՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարց 3՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսումնասիրվում են ուսանողի կողմից ինքնուրույն (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ/ ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 1, 2, 4՝ սեմինար: Ուսանողները բաժանվում են թիմերի և առաջադրված հարցերի առնչությամբ ներկայացնում իրենց պատասխանները:

Բաժին երկրորդ

Հանրային ծառայողների իրավական կարգավիճակը

Թեմա 4.

Հանրային ծառայողների հասկացությունը, տեսակները և իրավական կարգավիճակը (3 ժամ դասախոսություն)

1. Հանրային ծառայողների հասկացությունը: 2. Հանրային ծառայողների կարգավիճակի իրավական հիմքերը: 3. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց շրջանակը, կարգավիճակը և պատասխանատվության առանձնահատկությունները: 4. Հանրային ծառայողների իրավական կարգավիճակը: 5. Մահմանափակումներն ու արգելքները հանրային ծառայությունում: 6. Համատեղությունը հանրային ծառայությունում:

7. *Հանրային ծառայողների պատասխանատվության առանձնահատկությունները:* 8. *Հանրային ծառայողների սոցիալական երաշխիքները:*

Հարցեր 1, 2, 3, 6, 7՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Գանիեյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 4, 5, 8՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսումնասիրվում են ուսանողի կողմից ինքնուրույն (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Գանիեյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Թեմա 5.

Հանրային ծառայողների տեսակները, ծառայության անցնելու առանձնահատկությունները (2 ժամ դասախոսություն)

1. Հանրային ծառայողների տեսակները: 2. Հանրային ծառայողների վարչաիրավական կարգավիճակը: 3. Ենթակայական հարաբերությունները հանրային ծառայությունում: 4. Հանրային ծառայողների անձնական գործերը վարելու կարգը: 5. Հանրային ծառայության անցնելու կարգն ու եղանակները, փորձաշրջանը և ստաժիրովկան, պաշտոնների և կոչումների համադրելիությունը: 6. Հանրային ծառայողի երդումը: 7. Ծառայողական առաջխաղացումը հանրային ծառայությունում: 8. Հանրային ծառայությունում ընտրովի պաշտոնները: 9. Մրցույթի դերը հանրային ծառայությունում թափուր պաշտոններ զբաղեցնելու գործընթացում: 10. Աշխատանքային պայմանագիրը հանրային ծառայությունում:

Հարցեր 1, 3, 4, 7, 8՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Գանիեյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 2, 5, 6, 9, 10՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսումնասիրվում են ուսանողի կողմից ինքնուրույն (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Գանիեյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Թեմա 6.

Հանրային ծառայողների ատեստավորումը, վերապատրաստումը, կադրերի ռեզերվը, սոցիալ-տնտեսական երաշխիքները, ծառայողական հարաբերությունների դադարումը (3 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. Հանրային ծառայության ատեստավորման հասկացությունը, գործառույթները և սկզբունքները: 2. Հանրային ծառայության ատեստավորման կարգը: 3. Հանրային

ծառայողների վերապատրաստման իրավական և կազմակերպական նշանակությունը, իրականացման իրավական հիմքերը: 4. Հանրային ծառայողների կադրերի ռեզերվը: 5. Հանրային ծառայողների սոցիալ-տնտեսական երաշխիքները, աշխատավարձը և կենսաթոշակը: 6. Ծառայողական հարաբերությունների դադարման կարգն ու իրավական հիմքերը:

Հարցեր 1, 3, 4, 6՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 2, 5՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսումնասիրվում են ուսանողի կողմից ինքնուրույն (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 1, 3, 4, 6՝ սեմինար: Ուսանողները բաժանվում են թիմերի և առաջադրված հարցերի առնչությամբ ներկայացնում իրենց պատասխանները:

Թեմա 7.

Հանրային ծառայության կառավարումը (2 ժամ դասախոսություն)

1. Հանրային ծառայության կառավարման իրավական հիմքերը: 2. Հանրային ծառայության կառավարման խնդիրները և կարգը: 3. Հանրային ծառայության առանձին տեսակների կառավարման առանձնահատկությունը: 4. Քաղաքացիական ծառայության կառավարումը: 5. Հաշվետվությունը, գործավարությունը և տեղեկատվության ապահովությունը քաղաքացիական ծառայության համակարգում: 6. Վերահսկողությունը հանրային ծառայությունում:

Հարցեր 1, 3, 4, 5՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարցեր 2, 6՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսումնասիրվում են ուսանողի կողմից ինքնուրույն (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Թեմա 8.

Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցման խնդիրները, հանրային ծառայության վարքագծի կանոնները (2 ժամ դասախոսություն)

1. Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերը և դրանց նվազեցման խնդիրները: 2. Կոռուպցիայի դեմ պայքար մղող մարմինների համակարգը և դրանց լիազորությունները հանրային ծառայությունում կառուպցիոն երևույթները բացահայտելու և կանխելու ուղղությամբ: 3. Հանրային ծառայողների վարքագծի կանոնները, դրանց ամրագրման եղանակները և իրավական նշանակությունը:

Հարցեր 1, 3՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Հարց 2՝ ինքնուրույն աշխատանք. ուսումնասիրվում են ուսանողի կողմից ինքնուրույն (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Թեմա 9.

Հանրային ծառայությունն արտասահմանյան երկրներում (2 ժամ դասախոսություն)

1. Հանրային ծառայության ձևավորման ու զարգացման փուլերն արտասահմանյան երկրներում: 2. Հանրային ծառայության հիմնական համակարգերը արտասահմանյան երկրներում:

Հարցեր 1, 2՝ անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները ներկայանում են նախապես պատրաստված (պահանջվող նյութը՝ Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004: Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Դանիելյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012):

Դասընթացի կազմակերպման ձևերը, դասավանդման մեթոդաբանությունը:

Դասընթացը հիմնականում կազմակերպվում է դասախոսությունների, սեմինարների և գործնական պարապմունքների եղանակով: Բացի այս հիմնական եղանակներից, դասընթացի 2-րդ բաժինը դասավանդվում է նաև այլ լրացուցիչ նյութերի ու եղանակների (սլայդներ, սխեմաներ, տեսաֆիլմեր, դիդակտիկ նյութեր և այլն) օգտագործմամբ:

Դասընթացի առավել բարդ տեսական հարցադրումների (հանրային ծառայության կառավարում, տեսակների առանձնահատկությունները, վարքագծի կանոնների համար կարգապահական պատասխանատվությունը) առնչությամբ կազմակերպվում են խմբային քննարկումներ:

III. ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

Նորմատիվ ակտեր

Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն (ընդունվել է 1995թ. հուլիսի 5-ին կայացած հանրաքվեով, փոփոխություններ են կատարվել 2005թ. նոյեմբերի 27-ին),

Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին Եվրոպական կոնվենցիա (1950թ. նոյեմբերի 4),

Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին միջազգային դաշնագիր՝ կից կամընտիր արձանագրությամբ (1966թ. դեկտեմբերի 16),

Տնտեսական, սոցիալական և մշակութային իրավունքների մասին միջազգային դաշնագիր (1966թ. դեկտեմբերի 16),

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգիրք (ընդունվել է 1985թ. դեկտեմբերի 6-ին),

Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք (ընդունվել է 2002թ. փետրվարի 21-ին),

Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 2007թ. նոյեմբերի 28-ին),

«Լեզվի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1993թ. ապրիլի 17-ին),

«Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1995թ. նոյեմբերի 6-ին),

«Հյուպատոսական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1996թ. մայիսի 29-ին),

«Պետական և ծառայողական գաղտնիքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1996թ. դեկտեմբերի 3-ին),

«Դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1998թ. մայիսի 5-ին),

«Զինապարտության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1998թ. սեպտեմբերի 16-ին),

«Փախստականների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1999թ. մարտի 3-ին),

«Քաղաքացիների առաջարկությունները, դիմումները և բողոքները քննարկելու կարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 1999թ. նոյեմբերի 24-ին),

«Մաքսային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2000թ. հուլիսի 06-ին),

«Արհեստական միությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2000թ. դեկտեմբերի 25-ին),

«Դիվանագիտական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2001թ. հոկտեմբերի 24-ին),

«Պետական կառավարչական հիմնարկների մասին» Հայաստանի հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2001թ. հոկտեմբերի 23-ին),

«Սահմանապահ զորքերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2001թ. նոյեմբերի 20-ին),

«Քաղաքացիական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2001թ. դեկտեմբերի 4-ին),

«Հասարակական կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2001թ. դեկտեմբերի 4-ին),

«Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2002թ. ապրիլի 3-ին),

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2002թ. մայիսի 7-ին),

«Կուսակցությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2002թ. հուլիսի 3-ին),

«Ոստիկանությունում ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2002թ. հուլիսի 3-ին),

«Զինվորական ծառայության անցնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2002թ. հուլիսի 3-ին),

«Հարկային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2002թ. հուլիսի 3-ին),

«Մաքսային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2002թ. հուլիսի 3-ին),

«Բարեգործության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2002թ. հոկտեմբերի 8-ին),

«Ազգային անվտանգության մարմինների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2003թ. ապրիլի 11-ին),

«Ազգային անվտանգության մարմիններում ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2003թ. ապրիլի 11-ին),

«Տեղեկատվության ազատության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2003թ. սեպտեմբերի 23-ին),

«Զանգվածային լրատվության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2003թ. դեկտեմբերի 13-ին),

«Զինծառայողների նյութական պատասխանատվության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2003թ. դեկտեմբերի 17-ին),

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2004թ. փետրվարի 18-ին),

«Դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2004թ. փետրվարի 18-ին),

«Համայնքային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2004թ. դեկտեմբերի 14-ին),

«Քրեակատարողական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2005թ. հուլիսի 8-ին),

«Փրկարար ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2005թ. հուլիսի 8-ին),

«Կրթության պետական տեսչության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2005թ. նոյեմբերի 15-ին),

«Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2006թ. հուլիսի 1-ին),

«Դատական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2006թ. հուլիսի 7-ին),

«Վերահսկիչ պալատի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2006թ. դեկտեմբերի 25-ին),

«Օտարերկրացիների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2006թ. դեկտեմբերի 25-ին),

«Գատախազության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2007թ. փետրվարի 22-ին),
«Հատուկ քննչական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2007թ. նոյեմբերի 28-ին),
«Քաղաքացիական հատուկ ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2007թ. նոյեմբերի 28-ին),
«Պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2008թ. դեկտեմբերի 18-ին),
«Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2008թ. դեկտեմբերի 26-ին),
«ՀՀ ազգային ժողովի աշխատակազմում պետական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2009թ. հունիսի 11-ին),
«Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենք (ընդունվել է 2011թ. մայիսի 26-ին),
Հանրապետության Նախագահի 1997թ. մայիսի 6-ի «Հայաստանի Հանրապետության մարզերում պետական կառավարման մասին» հրամանագիրը,
Հանրապետության Նախագահի 2007 թ. հուլիսի 18-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և նրան ենթակա պետական կառավարման այլ մարմինների գործունեության կազմակերպման կարգը սահմանելու մասին» թիվ ՆՀ-174-Ն հրամանագիրը,

Մասնագիտական գրականություն

Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ.Գանիեյանի. - Երևանի պետ. համալս. - ԵՊՀ. հրատ., 2012, 704 էջ,

Եղյան Ռ.Հ., Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2004, 176 էջ,

Եղյան Ռ.Հ., Վարչական իրավունքը ՀՀ իրավական համակարգում (դասախոսությունների կուրս), Երևանի պետական համալսարան, Երևան - 2006, 159 էջ,

Եղյան Ռ.Հ., Վարչական տույժեր (դասախոսություն), Երևանի պետական համալսարան, Երևան - 1999, 48 էջ,

Գանիեյան Գ.Բ., Բարեփոխումներ վարչական օրենսդրությունում, հայեցակարգային խնդիրներ, Օրինականություն, 1999թ., թիվ 8, էջեր 2-6,

Даниелян Г.Б., Международно-правовые предпосылки становления института административного правосудия в странах постсоветского пространства. Белорусский журнал международного права и международных отношений, Минск, 2004, Выпуск 2004-1, էջեր 22-26,

Административное право: учебник / Ю.А. Дмитриев, И.А. Полянский, Е.В. Трофимов. – М.: Эксмо, 2009. – с. 928,

Алехин А.П., Кармолицкий А.А., Административное право Российской Федерации: Учебник. – М.: Издательство "Юридическая литература", 2011. – с. 712,

Попов Л.Л., Мигачев Ю.И., Тихомиров С.В. Административное право России: учебник. - 2-е изд., перераб. и доп. (отв. ред. Попов Л.Л.). - "Проспект", 2010. - с. 689,

Сорокин В.Д., Административно-процессуальное право: учебник, 2-е изд., перераб. и доп. / Подгот. докт. юрид. наук., проф. А.И. Каплуновым. – СПб.: Издательство Р.Асланова "Юридический центр Пресс", 2008. - с. 571,

Հարցաշար

1. «Ծառայողական իրավունք» դասընթացի առարկան, համակարգը և խնդիրները:
2. «Հանրային ծառայություն» հասկացության էությունն ու օրենսդրական բնորոշումը:
3. Հանրային ծառայության սկզբունքները:
4. Հանրային ծառայության իրավական հիմքերը:
5. Համայնքային ծառայության հասկացությունը:
6. Համայնքային ծառայության խնդիրները և հատուկ սկզբունքները:
7. Համայնքային ծառայողի պաշտոնը, հասկացությունը և տեսակները:
8. Համայնքային ծառայողի իրավական կարգավիճակը:
9. Համայնքային ծառայողների խրախուսումն ու պատասխանատվությունը:
10. Համայնքային ծառայողների սոցիալ-իրավական պաշտպանությունը,
11. Համայնքային ծառայության անցնելը, ծառայությունը դադարեցնելը:
12. Պետական ծառայության հասկացությունը:
13. Պետական ծառայության տեսակները:
14. Քաղաքացիական ծառայությունը, որպես պետական ծառայության ինքնուրույն տեսակ:
15. Քաղաքացիական ծառայության սկզբունքները:
16. Քաղաքացիական ծառայության իրավական կարգավորման առանձնահատկությունները:
17. Հանրային ծառայողների հասկացությունը:
18. Հանրային ծառայողների կարգավիճակի իրավական հիմքերը:
19. Բարձրատիճան պաշտոնատար անձանց շրջանակը, կարգավիճակը և պատասխանատվության առանձնահատկությունները:
20. Հանրային ծառայողների իրավական կարգավիճակը:
21. Սահմանափակումներն ու արգելքները հանրային ծառայությունում:
22. Համատեղությունը հանրային ծառայությունում:
23. Հանրային ծառայողների պատասխանատվության առանձնահատկությունները:
24. Հանրային ծառայողների սոցիալական երաշխիքները:
25. Հանրային ծառայողների տեսակները:
26. Հանրային ծառայողների վարչաիրավական կարգավիճակը:
27. Ենթակայական հարաբերությունները հանրային ծառայությունում:
28. Հանրային ծառայողների անձնական գործերը վարելու կարգը:
29. Հանրային ծառայության անցնելու կարգն ու եղանակները, փորձաշրջանը և ստաժիրովկան, պաշտոնների և կոչումների համադրելիությունը:
30. Հանրային ծառայողի երդումը:
31. Ծառայողական առաջխաղացումը հանրային ծառայությունում:
32. Հանրային ծառայությունում ընտրովի պաշտոնները:
33. Մրցույթի դերը հանրային ծառայությունում թափուր պաշտոններ զբաղեցնելու գործընթացում:
34. Աշխատանքային պայմանագիրը հանրային ծառայությունում:
35. Հանրային ծառայության ատեստավորման հասկացությունը, գործառույթները և սկզբունքները:
36. Հանրային ծառայության ատեստավորման կարգը:
37. Հանրային ծառայողների վերապատրաստման իրավական և կազմակերպական նշանակությունը, իրականացման իրավական հիմքերը:
38. Հանրային ծառայողների կադրերի ռեզերվը:

39. Հանրային ծառայողների սոցիալ-տնտեսական երաշխիքները, աշխատավարձը և կենսաթոշակը:

40. Ծառայողական հարաբերությունների դադարման կարգն ու իրավական հիմքերը:

41. Հանրային ծառայության կառավարման իրավական հիմքերը:

42. Հանրային ծառայության կառավարման խնդիրները և կարգը:

43. Հանրային ծառայության առանձին տեսակների կառավարման առանձնահատկությունը:

44. Քաղաքացիական ծառայության կառավարումը:

45. Հաշվետվությունը, գործավարությունը և տեղեկատվության ապահովությունը քաղաքացիական ծառայության համակարգում:

46. Վերահսկողությունը հանրային ծառայությունում:

47. Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերը և դրանց նվազեցման խնդիրները:

48. Կոռուպցիայի դեմ պայքար մղող մարմինների համակարգը և դրանց լիազորությունները հանրային ծառայությունում կառուպցիոն երևույթները բացահայտելու և կանխելու ուղղությամբ:

49. Հանրային ծառայողների վարքագծի կանոնները, դրանց ամրագրման եղանակները և իրավական նշանակությունը:

50. Հանրային ծառայության ձևավորման ու զարգացման փուլերն արտասահմանյան երկրներում:

51. Հանրային ծառայության հիմնական համակարգերը արտասահմանյան երկրներում: